

1801 – Ik ben net teruggekeerd van een bezoek aan mijn huisbaas, de enige buurman met wie ik mij zal hoeven inlaten. Wat is dit een prachtige omgeving! Ik geloof niet dat ik in heel Engeland een andere plek had kunnen vinden die zo volkomen van de roerige wereld is afgesloten. De hemel op aarde voor een mensenhater en de heer Heathcliff en ik zijn bij uitstek geschikt om deze woestenij samen te delen. Een geweldige kerel! Hij kon nauwelijks bevroeden hoe mijn hart naar hem uitging toen ik gewaar werd met hoeveel wantrouwen zijn zwarte ogen zich onder hun wenkbrauwen verscholen toen ik kwam aanrijden en hoe hij zijn vingers met waakzame beslistheid nog verder in zijn vest begroef toen ik mijn naam kenbaar maakte.

‘Meneer Heathcliff?’ zei ik.

Hij knikte tot antwoord.

‘Meneer Lockwood, uw nieuwe huurder, meneer. Ik verschaf mijzelf de eer u zo spoedig mogelijk na mijn aankomst te bezoeken, om de hoop uit te spreken dat ik u niet ontriefd heb door er zo vasthoudend op aan te dringen mij op Thrushcross Grange te laten wonen. Ik hoorde gisteren dat u plannen had om...’

‘Thrushcross Grange is mijn eigendom, meneer,’ viel hij me in de rede en zijn gezicht vertrok. ‘Ik zou niemand toestaan mij te ontriefen, als ik er iets tegen kon doen... kom binnen!’

Dit ‘kom binnen’ werd met opeengeklemd kaken uitgebracht en wilde zoveel zeggen als ‘loop naar de duivel’. Ook kwam er bij deze uitnodigende woorden geen enkele beweging in het hek waar hij overheen leunde en ik denk dat deze situatie me deed besluiten op de uitnodiging in te gaan: een man wiens gereserveerdheid nog overdrevener leek dan de mijne, wekte mijn belangstelling.

Toen hij zag dat mijn paard daadwerkelijk met zijn borst tegen het hek begon te duwen, haalde hij zijn hand tevoorschijn om het los te maken en ging me vervolgens nors voor op het pad en toen we de binnenplaats op kwamen, riep hij: 'Joseph, neem het paard van meneer Lockwood mee en breng ons wat wijn.'

Hier hebben we waarschijnlijk het voltallige personeel, was de gedachte die bij me opkwam, ingegeven door deze dubbele opdracht. Geen wonder dat er gras tussen de tegels groeit en de heg alleen door het vee kort gehouden wordt.

Joseph was een oudere, nee, een oude man, misschien zelfs erg oud, hoewel fit en pezig. 'De Heer sta ons bij!' mompelde hij bij zichzelf op wrevelige toon terwijl hij mijn paard van me overnam, waarbij hij me zo zuur aankeek dat ik in mijn mildheid vermoedde dat hij zeker goddelijke hulp nodig had bij het verteren van zijn maaltijd en dat zijn vrome uitroep geen betrekking had op mijn onverwachte komst.

De woning van de heer Heathcliff draagt de naam Woeste Hoogten. Het 'woeste' is in die streek een veelbetekenend adjectief, dat weergeeft aan welk atmosferisch geweld die plek bij stormachtig weer is blootgesteld. Ze zullen daar beslist nooit gebrek hebben aan zuivere, opwekkende frisse lucht; hoe hard de noordenwind over de rand blaast, kan men zien aan een paar uitzonderlijk schuine, onvolgroeide dennen op de hoek van het huis en aan een rij grimmige doornstuiken die hun takken allemaal naar één kant uitstrekken, alsof ze de zon om een aalmoes smeken. Gelukkig heeft de architect er met vooruitziende blik een sterk huis van gemaakt: de kleine ramen liggen diep in de muren verzonken en de hoeken zijn versterkt met grote vooruitspringende stenen.

Voordat ik de drempel overging, bleef ik staan om het groteste houtsnijwerk te bewonderen waarmee de voorgevel rijkelijk was versierd, in het bijzonder rond de hoofdingang waarboven ik, te midden van een troep afbrokkelende griffioenen en schaamteloze knaapjes, het jaartal '1500' en de naam 'Hareton Earnshaw' ontdekte. Ik had hier graag wat opmer-

kingen over willen maken en de norske eigenaar een beknopte geschiedenis van het huis willen vragen, maar zijn houding bij de deur leek uit te drukken dat ik óf snel naar binnen moest gaan, óf onmiddellijk moest vertrekken en ik wenste zijn ongeduld niet te verergeren voor ik het inwendige had aanschouwd.

Er was geen portaal of gang, zodat een enkele stap ons direct in de zitkamer van de familie bracht, die hier meestal 'het huis' genoemd wordt. Over het algemeen maken daar ook keuken en salon deel van uit, maar ik geloof dat op Woeste Hoogten de keuken naar een heel ander gedeelte is verbannen, want van diep binnenin het huis drongen stemmen en het gekletter van keukengerei tot mij door. Bovendien zag ik geen sporen van braden, koken of bakken rond de enorme open haard, noch glanzende koperen pannen en tinnen vergieten aan de wanden. Wel werden aan één kant zowel het licht als de hitte weerkaatst door een reeks enorme tinnen schalen die, afgewisseld met zilveren kannen en kroezen, in rij na rij een grote eiken buffetkast helemaal tot aan het dak vulden. De laatste was nooit afgetimmerd: het gehele geraamte ervan viel te onderscheiden, behalve waar het schuilging achter een houten raamwerk dat was afgeladen met hardgebakken broden en bundels runder- en schapenbouten en hammen. Boven de schoorsteen hingen diverse angstaanjagende oude geweren en een paar ruitertpistolen en drie bontbeschilderde bussen waren bij wijze van versiering langs de rand neergezet. De vloer was van gladde witte steen, de eenvoudige stoelen hadden een hoge rug en waren groen geschilderd en in het schemerdonker gingen nog een of twee zware zwarte exemplaren schuil. In een gewelf onder de buffetkast lag een enorme leverkleurige pointerteef, omringd door een troep piepende puppy's en in andere schuilhoeken lagen nog meer honden op de loer.

Het vertrek en het meubilair waren precies wat men zou verwachten bij een eenvoudige boer uit het noorden met kop-pige gelaatstrekken en de stevige benen die een kniebroek en beenkappen goed doen uitkomen.

Zo'n type kan men overal in een straal van acht of negen ki-

lometer in dit heuvellandschap aantreffen, zittend in zijn leunstoel, een schuimende kroes bier op de ronde tafel voor zich, als men tenminste komt op het juiste moment na de maaltijd. Maar de heer Heathcliff vormt een merkwaardig contrast met zijn woonstede en levensstijl. Hij heeft het uiterlijk van een donkere zigeuner en kleedt en gedraagt zich als een heer, dat wil zeggen als een heer zoals menig landjonker is, wat slordig misschien, maar die slordigheid misstaat hem niet, want hij heeft een fraai en kaarsrecht postuur, en wat nors. Sommigen zouden hem mogelijk verdenken van een zekere mate van ongemaniëerde trots, maar voor mij heeft hij iets sympathieks dat me zegt dat het iets heel anders is: mijn instinct zegt me dat zijn gereserveerdheid voortkomt uit weerzin tegen gevoelsuitbarstingen, tegen wederzijdse uitingen van vriendschappelijke gevoelens. Zowel liefde als haat zal hij in gelijke mate verbergen en het een soort onbeschaamdheid vinden als iemand liefde of haat jegens hem laat blijken. Nee, nu laat ik me te veel meeslepen, het zijn mijn eigen eigenschappen die ik hem toedicht. Wellicht heeft de heer Heathcliff totaal andere redenen dan die mij bewegen, om zijn hand weg te stoppen wanneer hij iemand ontmoet die kennis met hem wil maken. Het is te hopen dat mijn aard iets uitzonderlijks is; mijn lieve moeder zei altijd dat ik nooit een gezellig thuis zou krijgen en afgelopen zomer heb ik nog bewezen dat ik iets dergelijks ook allerm minst waardig ben.

Toen ik aan de zeekust genoot van een maand met prachtig weer, ontmoette ik een uiterst boeiend wezen, in mijn ogen niets minder dan een godin zolang ze geen aandacht aan me schonk. Ik heb mijn liefde nooit met woorden uitgedrukt, maar als blikken kunnen spreken, had de grootste idioot kunnen raden dat ik tot over mijn oren verliefd was. Zij begreep me uiteindelijk en zond me tot antwoord een blik zo liefvallig als men zich maar denken kan. En wat deed ik? Ik beken het vol schaamte – ik trok me als een ijsklomp in mezelf terug, als een slak in zijn huis. Bij elke blik werd ik koeler en teruggetrokken tot de arme onschuldige ziel ten slotte aan haar eigen zin-

tuigen begon te twijfelen en haar mama er in volkomen ver-
warring over haar vermeende vergissing toe overhaalde te ver-
trekken. Door deze merkwaardige ommekeer heb ik de repu-
tatie gekregen met opzet harteloos te zijn en alleen ik kan be-
oordelen hoe onverdiend die is.

Ik nam plaats bij de haardstede tegenover de stoel waar mijn
huisbaas zich naar begaf en tijdens een moment van stilzwij-
gen deed ik een poging de hondenmoeder te strelen die haar
nest in de steek had gelaten en als een wolf op mijn kuiten
kwam toesluipen, haar lip opgetrokken en haar witte tanden
hunkerend om toe te happen. Mijn gestreel ontlokte haar keel
een langgerekt gegrom.

‘Laat u de hond liever met rust,’ gromde de heer Heathcliff
even agressief, terwijl hij met een por van zijn voet fellere reac-
ties verhinderde. ‘Ze is het niet gewend te worden aangehaald,
wordt niet gehouden als troeteldier.’ Toen liep hij naar een zij-
deur en riep nogmaals: ‘Joseph!’

Joseph mompelde iets onduidelijks vanuit de diepten van
de kelder, maar leek niet van plan naar boven te komen, dus
dook zijn meester naar beneden en liet mij achter, oog in oog
met de woeste teef en een paar grimmige ruige herdershonden
die gezamenlijk al mijn bewegingen scherp in de gaten hiel-
den. Er niet bepaald op gebrand in contact te komen met hun
scherpe tanden, bleef ik stil zitten. Maar in de veronderstel-
ling dat ze stilzwijgende beledigingen nauwelijks zouden be-
grijpen, begon ik ongelukkigerwijs gezichten te trekken en te
knipogen tegen het drietal en een bepaalde trek op mijn ge-
zicht irriteerde mevrouw zo, dat ze ineens een aanval van woe-
de kreeg en op mijn knieën sprong. Ik duwde haar van me af en
haastte me de tafel tussen ons in te schuiven. Door deze hande-
ling kwam de hele troep in actie. Een stuk of zes duivelse vier-
voeters van diverse afmetingen en leeftijden doken op uit hun
schuilplaatsen. Ik ondervond dat ze het vooral hadden gemunt
op mijn hielen en jaspanden en terwijl ik de grotere belagers zo
goed ik kon met de pook op afstand probeerde te houden, was
ik wel gedwongen luidkeels iemand van de bewoners te hulp te
roepen om de rust te herstellen.

De heer Heathcliff en zijn bediende kwamen met ergerlijke kalm te de keldertrap op. Ik denk niet dat ze ook maar een greintje meer haast maakten dan gewoonlijk, hoewel er in huis een lawaai was als een oordeel met al dat gebijt en geblaf. Gelukkig was er iemand in de keuken die meer daadkracht toonde: een stevige dame met opgeschorte rok, blote armen en wangen die gloeiden van het vuur begaf zich, zwaaiend met een koekenpan, in het strijdgewoel en met behulp van dat wapen en haar tong wist ze de storm als bij toverslag te doen bedaren en alleen zij was er nog, met een boezem die deinde als de zee na zwaar weer, toen haar meester ten tonele verscheen.

‘Wat voor de duivel is hier aan de hand?’ vroeg hij, me aankijkend op een manier die ik na deze ongestuvige behandeling maar slecht kon verdragen.

‘Wat voor de duivel, zeg dat wel!’ mompelde ik. ‘In de kudde bezeten zwijnen kunnen geen kwader geesten gehuisd hebben dan in die dieren van u, meneer. U kunt een vreemde evengoed alleen laten met een groep tijgers!’

‘Mensen die nergens aan zitten, laten ze wel met rust,’ merkte hij op terwijl hij de fles voor me neerzette en de tafel weer op zijn plaats schoof. ‘Het is goed dat de honden waakzaam zijn. Een glas wijn?’

‘Nee dank u.’

‘U bent toch niet gebeten?’

‘Als dat gebeurd was, had ik de dader een aandenken meegegeven.’

Heathcliffs gezicht ontspande zich in een grijns.

‘Kom, kom,’ zei hij, ‘u bent een beetje van streek, meneer Lockwood. Hier, drink wat wijn. Er komen zo uitzonderlijk weinig gasten in dit huis dat ik en mijn honden nauwelijks weten hoe we hen moeten ontvangen, dat geef ik graag toe. Op uw gezondheid, meneer!’

Ik boog en beantwoordde de toast, want ik begon in te zien dat het dwaas zou zijn te blijven mokken over het wangedrag van een troep straathonden. Bovendien had ik er geen zin in de kerel nog meer vermaak te verschaffen ten koste van mezelf,

want zijn stemming leek die kant uit te gaan. Hij op zijn beurt – waarschijnlijk luisterend naar zijn gezond verstand dat zei dat het dwaasheid was een goede huurder te beledigen – liet iets varen van de laconieke manier die hij had om voornaamwoorden en hulpwerkwoorden af te kappen en sneed een onderwerp aan waarvan hij dacht dat het mij zou interesseren – er volgde een gesprek over de voor- en nadelen van mijn huidige afgezonderde woonplaats. Ik vond dat hij erg intelligent sprak over de onderwerpen die we aanroerden en voordat ik naar huis ging, voelde ik me zo aangemoedigd dat ik voorstelde hem morgen opnieuw te bezoeken. Het was duidelijk dat hij het niet op prijs stelde dat ik nogmaals zijn huis zou binnendringen. Toch zal ik gaan. Ik sta er zelf van te kijken: vergeleken bij hem voel ik me een gezelligheidsmens.

De middag begon gisteren mistig en koud. Ik was half en half van plan bij het vuur in mijn studeerkamer te blijven zitten in plaats van door hei en modder naar de Woeste Hoogten te ploeteren. Maar toen ik na het eten bovenkwam (N.B.: ik eet tussen twaalf en één uur; de huishoudster, een matroneachtige dame die bij het huis was inbegrepen, kon of wilde maar niet begrijpen dat ik liever om vijf uur aan tafel zou gaan), toen ik dus met dit luie voornemen de trap op was gegaan en de kamer binnenging, zag ik een dienstmeisje op haar knieën liggen, omringd door borstels en kolenbakken. Ze was bezig het vuur te doven met hopen sintels, wat een helse stofwolk deed opwaaien. Dit schouwspel dreef me onmiddellijk weer naar beneden. Ik nam mijn hoed en arriveerde na een wandeling van zes kilometer bij het tuinhok van Heathcliff, juist op tijd om me te bergen voor de eerste lichte vlokken van een sneeuwstorm.

Op die onherbergzame heuveltop was de grond hard van de vorst en de koude lucht deed al mijn ledematen huiveren. Het lukte me niet de ketting los te maken, dus sprong ik eroverheen, rende het betegelde pad op dat omzoomd was met verwilderde kruisbessenstruiken en klopte tevergeefs op de deur om binnengelaten te worden tot mijn knokkels pijn deden en de honden jankten.

Ellendige bewoners, riep ik bij mezelf uit, jullie verdienen het voor altijd van jullie eigen soort afgezonderd te blijven, met jullie lompe ongastvrijheid! Ik zou ten minste overdag mijn deuren niet op slot houden. Het kan me niet schelen, ik zal binnenkomen! Vastbesloten greep ik de deurklink en schudde er heftig aan. De zuurkijkende Joseph stak zijn hoofd uit een rond raam van de schuur.

‘Wâ mot je?’ riep hij. ‘De boas is op ’t land. Je mot achter om de schuur loape as j’um spreke wil.’

‘Is er binnen niemand om de deur open te doen?’ riep ik tot antwoord.

‘Allenig mevrouw en dieë doeët nie ope, al goa je den hiele oavond deur mê loawoai moake.’

‘Waarom? Kun je haar niet gaan zeggen wie ik ben, zeg, Joseph?’ ‘Ikke nie! Ik willer niks nie mê te moake hên,’ mompelde het hoofd en verdween.

De sneeuw begon nu in dikke vlokken te vallen. Ik greep de deurkruk om het nog eens te proberen, toen een jongeman zonder jas en met een hooivork over zijn schouder op het achtererf verscheen. Hij riep me toe hem te volgen en voerde me door een washok en over een geplaveide binnenplaats met een kolenhok, een pomp en een duiventil, tot we ten slotte in het grote, warme, gezellige vertrek kwamen waar ik de vorige keer ontvangen was. Een enorm vuur van kool, turf en hout zorgde er voor een heerlijke gloed en bij de tafel, gedekt voor een overvloedig avondmaal, ontwaarde ik tot mijn genoegen de ‘mevrouw’, een persoon van wie ik het bestaan tevoren nooit had vermoed. Ik boog en wachtte, in de veronderstelling dat ze me wel een stoel zou aanbieden. Ze keek naar me, achterovergeleund in haar stoel, en bleef bewegingloos en zwijgend zitten.

‘Slecht weer,’ merkte ik op. ‘Ik vrees, mevrouw Heathcliff, dat het trage reageren van uw bedienden ten koste is gegaan van de deur, het heeft me heel wat moeite gekost hun mijn aanwezigheid kenbaar te maken.’

Ze deed haar mond niet eens open. Ik staarde haar aan – zij staarde terug, in elk geval hield ze haar ogen op een koele, onverschillige manier op me gevestigd, uiterst pijnlijk en onaangenaam.

‘Ga zitten,’ zei de jongeman nors. ‘Hij zal zo wel komen.’

Ik gehoorzaamde en kuchte eens en riep de kwaadaardige Juno bij me die zich, bij deze tweede ontmoeting, verwaardigde het uiterste puntje van haar staart te bewegen ten teken dat ik geen vreemde voor haar was.

‘Een mooi dier,’ begon ik weer. ‘Bent u van plan de kleintjes weg te doen, mevrouw?’

‘Ze zijn niet van mij,’ zei de beminnelijke gastvrouw op zo’n afwerende toon dat Heathcliff het haar niet had kunnen verbeteren.

‘Ach, u hebt zeker een voorkeur voor deze dieren,’ vervolgde ik, kijkend naar iets wat op een kussen met katten leek.

‘Een vreemde voorkeur,’ merkte ze spottend op.

Het bleek ongelukkigerwijs een stapel dode konijnen te zijn. Ik kuchte nogmaals en ging wat dichterbij de haard staan terwijl ik mijn opmerking over de onaangename weersomstandigheden herhaalde.

‘U had niet uit moeten gaan,’ zei ze, stond op en reikte naar twee van de beschilderde bussen op de schoorsteenmantel.

Ze had tevoren buiten de lichtkring gezeten. Nu kon ik haar hele gestalte en haar gezicht goed zien. Ze was slank en kenmerkend niet veel meer dan een meisje; ze had een bewonderenswaardig figuur en het mooiste gezichtje dat ik ooit heb mogen aanschouwen: fijne trekken, een heel blanke huid, lichtblonde of liever goudblonde krullen die los langs haar tere hals vielen en ogen die onweerstaanbaar zouden zijn geweest als zij een aangename uitdrukking hadden gehad. Gelukkig voor mijn gevoelige hart straalde er slechts een gevoel uit dat het midden hield tussen spot en een soort wanhoop en het was bijzonder onnatuurlijk dat daar aan te treffen.

Ze kon maar nauwelijks bij de bussen en ik maakte een beweging om haar te helpen. Ze keerde zich tegen mij zoals een vrek zou doen als iemand zou proberen hem te helpen zijn geld te tellen.

‘Ik heb uw hulp niet nodig,’ snauwde ze. ‘Ik kan ze zelf wel pakken.’

‘Neemt u me niet kwalijk,’ antwoordde ik snel.

‘Bent u op de thee gevraagd?’ vroeg ze, terwijl ze een schort vast strikte over haar nette zwarte jurk. Ze stond op het punt een lepel theebladeren in de pot te gooien.

‘Ik zal graag een kop meedrinken,’ antwoordde ik.

‘Bent u gevraagd?’ herhaalde ze.

‘Nee,’ zei ik met een klein glimlachje, ‘u bent de juiste persoon om me te vragen.’

Ze smet de thee met lepel en al terug in de bus en ging boos weer zitten, haar voorhoofd gefronst en haar rode onderlip naar voren gestoken zoals bij een kind dat op het punt staat te gaan huilen.

Intussen had de jongeman een uitgesproken sjofel kledingstuk aangeschoten en keek, terwijl hij rechtop voor het vuur ging staan, vanuit zijn ooghoeken op mij neer, precies alsof er tussen ons een on-gewroken dodelijke vete bestond. Ik begon eraan te twijfelen of hij wel een knecht was: zowel zijn kleding als zijn taalgebruik waren grof en hadden niets van de voornaamheid die bij meneer en mevrouw Heathcliff te bespeuren viel. Zijn dikke bruine krullen waren wild en onverzorgd, de bakkebaarden die zijn wangen bedekten, gaven hem het aanzicht van een beer en zijn handen waren bruinverbrand als die van een gewone arbeider. Toch was zijn optreden vrijmoedig, bijna hooghartig en toonde hij niets van de ijverige dienstbaarheid ten opzichte van de vrouw des huizes die men van een bediende zou verwachten. Zolang ik niet zeker was van zijn positie leek het mij het beste geen aandacht te schenken aan zijn zonderlinge gedrag en vijf minuten later verloor ik de komst van Heathcliff mij enigermate uit mijn onaangename toestand.

‘U ziet, meneer, ik ben gekomen, zoals ik had beloofd!’ riep ik met opgeschroefde vrolijkheid uit. ‘En ik vrees dat het weer mij hier wel een halfuur zal vasthouden, als u mij tenminste zo lang onderdak kunt verschaffen.’

‘Een halfuur?’ zei hij, terwijl hij de witte vlokken van zijn kleren schudde. ‘Het zou me verbazen als u het zou verkiezen middenin een sneeuwstorm rond te gaan lopen. Weet u dat u het gevaar loopt in de moerassen te verdwalen? Zelfs mensen die deze hei goed kennen, raken op avonden als deze vaak de weg kwijt en u kunt van me aannemen dat er op het moment geen kans is op een weersverbetering.’

‘Misschien kan een van uw knechten mij als gids dienen, hij kan dan tot morgenochtend op de Grange blijven – kunt u er een missen?’

‘Nee, dat kan ik niet.’

‘O, werkelijk. Nu, dan moet ik maar op mijn eigen scherpzinnigheid vertrouwen.’

‘Hmmm.’

‘Komt ’r nog thee?’ vroeg de figuur met de sjofele jas terwijl zijn felle blik zich van mij naar de jongedame verplaatste.

‘Krijgt hij ook?’ vroeg ze, zich tot Heathcliff wendend.

‘Zorg dat het er komt, ja!’ was het antwoord en het klonk zo woedend dat ik ervan schrok. Alleen iemand met een waarlijk slechte inborst zou een dergelijke toon aanslaan. Ik voelde niet de minste neiging meer Heathcliff een geweldige kerel te noemen. Toen de noodzakelijke voorbereidingen waren getroffen, noodde hij me aan tafel met de woorden: ‘Wel, meneer, schuif uw stoel aan.’ En allen, ook de boerse jongeman, schaarden wij ons om de tafel en verorberden ons maal in een grimmig stilzwijgen.

Als ik de oorzaak was van die slechte stemming, had ik ook de plicht te proberen die te verdrijven, dacht ik. Ze zouden toch zeker niet iedere dag zo nors en zwijgend bij elkaar zitten en het was ondenkbaar dat ze iedere dag stuk voor stuk zo’n stuurse trek op hun gezicht hadden, hoe slechtgehumeurd ze ook mochten zijn.

‘Het is vreemd,’ begon ik tussen twee koppen thee in, ‘het is vreemd hoe onze smaak en onze denkbeelden worden gevormd door de macht der gewoonte: veel mensen zouden zich niet kunnen voorstellen dat men gelukkig kan zijn wanneer men zo volkomen van de wereld afgezonderd leeft als u doet, meneer Heathcliff. Toch durf ik te beweren dat u, te midden van uw familie en met uw beminnelijke echtgenote die als goede geest heerst over uw huis en hart...’

‘Mijn beminnelijke echtgenote!’ onderbrak hij mij met een bijna duivelse grijns op zijn gezicht. ‘Waar is ze, mijn beminnelijke echtgenote?’

‘Ik bedoel mevrouw Heathcliff, uw vrouw.’

‘Zo, ja... O, u bedoelt dat haar geest de rol van schutsengel op zich heeft genomen en waakt over het heil van Woeste Hoogten, zelfs nu haar lichaam verdwenen is. Bedoelt u dat?’

Ik merkte dat ik een flater had geslagen en probeerde het goed te maken. Ik had kunnen zien dat er zo’n groot leeftijdsverschil tussen beiden bestond dat het onwaarschijnlijk was dat ze man en vrouw waren. De een was een jaar of veertig, een leeftijd waarop een man zo veel geestkracht bezit dat hij niet snel de illusie zal koesteren dat een meisje met hem trouwt uit liefde; die droom is ons voorbehouden als troost in onze jaren van verval. De ander zag eruit als nog geen zeventien.

Toen begon het me te dagen: die clown naast me, die zijn thee drinkt uit het schoteltje en met ongewassen handen zijn brood eet, kan best eens haar man zijn. Heathcliff junior, natuurlijk. Dit komt ervan wanneer men levend begraven is: ze heeft zich aan die pummel vergooid, louter en alleen omdat ze niet wist dat er betere mannen bestaan! Wat triest – ik moet oppassen dat ik haar haar keus niet doe betreuren. Deze laatste gedachte lijkt misschien verwaand, maar was het niet. Mijn buurman maakte een bijna weerzinwekkende indruk op mij en ik weet uit ervaring dat ik tamelijk aantrekkelijk ben.

‘Mevrouw Heathcliff is mijn schoondochter,’ zei Heathcliff, mijn vermoeden bevestigend. Al sprekend wierp hij een merkwaardige blik in haar richting, een blik van haat; of hij moet wel heel eigenzinnige gelaatsspieren hebben die niet, zoals die van andere mensen, uitdrukking geven aan zijn zielenroerselen.

‘Ach, natuurlijk, nu snap ik het; ú bent de gelukkige bezitter van de goede fee,’ merkte ik op terwijl ik me tot mijn buurman wendde.

Dit was een nog ergere fout. De jongeman werd vuurrood en balde zijn vuist met de kennelijke bedoeling op mij los te gaan. Toen scheen hij zichzelf echter weer in de hand te hebben en onderdrukte zijn woede door middel van een ruwe vloek aan mijn adres waaraan ik echter opzettelijk geen aandacht schonk.

‘Ongelukkig in het raden, meneer!’ merkte mijn gastheer op. ‘Geen van ons beiden is in het gelukkige bezit van uw goede fee, haar wederhelft is dood. Ik zei dat ze mijn schoondochter is, dus moet ze met mijn zoon getrouwd geweest zijn.’

‘En deze jongeman is...’

‘Zeker niet mijn zoon!’

Heathcliff grijnsde opnieuw, alsof het eigenlijk een al te brutale grap was hem aan te zien voor de vader van die ongelikte beer.

‘Mijn naam is Hareton Earnshaw,’ gromde de ander, ‘en ik raad u aan die te respecteren.’

‘Ik heb geen gebrek aan respect getoond,’ antwoordde ik en moest inwendig lachen om de waardigheid waarmee hij zich bekend maakte.

Hij keek me zo lang aan dat ik ten slotte mijn blik afwendde, uit angst dat ik óf in de verleiding zou komen hem een draai om zijn oren te geven, óf hardop te lachen. Ik kreeg het gevoel dat ik duidelijk niet thuishoorde in die gezellige familiekring. De warme fysieke behaaglijkheid van mijn omgeving bood weinig of geen soelaas tegen de naargeestige sfeer en ik nam het besluit me ervoor te hoeden me een derde maal onder dit dak te wagen.

Toen men klaar was met eten en niemand moeite deed een gezellig gesprek te beginnen, liep ik naar een raam om te kijken hoe het met het weer stond. Het was een treurig schouwspel: nu al viel de duisternis in en in de bittere wervelwind en allesbedekkende sneeuw vielen noch hemel, noch heuvels te onderscheiden.

‘Ik denk niet dat het me nu zal lukken thuis te komen zonder gids,’ riep ik onwillekeurig uit. ‘De wegen zullen al helemaal ondergesneeuwd zijn en ook als ze dat niet waren, zou ik nauwelijks kunnen zien waar ik liep.’

‘Hareton, drijf dat dozijn schapen onder het afdak van de schuur. Ze zullen ondersneeuwen als ze de hele nacht bij de kudde worden gelaten. En zet er een plank voor,’ zei Heathcliff.

‘Wat moet ik doen?’ vervolgde ik met toenemende ergernis.

Er kwam geen antwoord op mijn vraag en toen ik omkeek zag ik alleen Joseph die binnenkwam met een emmer pap voor de honden en mevrouw Heathcliff die zich over het vuur boog en zich vermaakte met het verbranden van een pakje lucifers dat van de schoorsteenmantel was gevallen toen zij de theebus op zijn plaats terugzette. Toen de eerste zijn last had neergezet, keek hij met een kritische blik de kamer rond en kraste met een krakende stem: ‘t Kan d’r bie mie nie in dâje doar moar blijft stoan zonder ’n poat uut te steke as all’andere buute sien! Je bint niks nie woart, moar ’t gefit niks ’t teuge je te segge, ’t wort toch nooiet wâ mêje, je goat zo noar den duvel, net as je moeder veur je!’

Een ogenblik dacht ik dat dit staaltje van welsprekendheid tot mij was gericht en dat maakte me zo woedend dat ik op de oude schurk af liep om hem de deur uit te schoppen. Maar ik bleef staan toen ik mevrouw Heathcliff hoorde antwoorden.

‘Jij schandelijke oude huichelaar!’ zei ze. ‘Ben je niet bang dat de duivel je met huid en haar meeneemt, telkens als je zijn naam noemt? Ik waarschuw je dat je moet ophouden mij kwaad te maken, anders zal ik vragen of hij je komt halen als een speciale gunst. Wacht, kijk hier eens naar, Joseph,’ vervolgde ze en nam een langwerpige, donkere boek van een plank. ‘Ik zal je laten zien hoe ver ik al ben gevorderd in de zwarte kunst, nog even, en ik zal in staat zijn mijn schoon schip te maken. Het was geen toeval dat de roodbonte koe doodging en jouw reumatiek kan toch nauwelijks worden beschouwd als een bezoeking die je door de Voorzienigheid is gezonden.’

‘O, zondaar, zondaar!’ hijgde de oude man. ‘Moge de Heer ons verlossen van het kwade!’

‘Nee, onverlaat! Jij bent een verwoorpene, verdwijn of ik zal je echt iets aandoen! Ik zal van jullie allemaal beeltenissen maken in was en klei en de eerste die de grenzen overschrijdt die ik zal bepalen, zal... ik zal niet zeggen wat hem zal overkomen, maar je zult het zien! Ga, ik houd je in de gaten!’

De kleine heks keek hem met een blik van geveinsde boos-

aardigheid in haar mooie ogen aan en Joseph, die beefde van ongeveinsd afgrijzen, haastte zich de kamer uit, onderwijl bid-dend en 'zondaar' roepend. Ik dacht dat haar gedrag moest zijn ingegeven door een akelig soort humor en nu wij alleen waren, probeerde ik haar belangstelling te wekken voor mijn netelige situatie.

'Mevrouw Heathcliff,' zei ik ernstig, 'neemt u me niet kwa-lijk dat ik u lastigval. Ik durf het te doen omdat ik er zeker van ben dat iemand met een gezicht als het uwe een goed hart moet hebben. Wijst u me alstublieft een paar bakens waaraan ik de weg naar huis kan herkennen. Ik weet net zomin hoe ik daar moet komen, als u de weg zou weten naar Londen.'

'Neem dezelfde weg waarlangs u gekomen bent,' antwoordde ze terwijl ze zich in een stoel nestelde met een kaars en het langwerpige boek open voor zich. 'Mijn raad is kort, maar een betere kan ik niet geven.'

'Dus als u hoort dat ik dood ben aangetroffen in een moeras of een kuil vol sneeuw, zal uw geweten niet fluisteren dat het gedeeltelijk uw schuld is?'

'Hoezo? Ik kan u niet begeleiden. Ze zouden me niet eens tot het eind van de tuinmuur laten gaan.'

'U! Hoe zou ik u kunnen vragen op een avond als deze om mijnentwil een stap buiten de deur te zetten,' riep ik uit. 'Ik vraag u niet mij te wijzen, maar mij te vertellen hoe ik moet lopen, of anders meneer Heathcliff over te halen mij een gids mee te geven.'

'Wie dan? Er zijn alleen hijzelf, Earnshaw, Zillah, Joseph en ik. Wie zou u willen hebben?'

'Zijn er geen knechten op de boerderij?'

'Nee, meer zijn er niet.'

'Dan zit er niets anders voor me op dan hier te blijven.'

'Dat moet u maar met uw gastheer regelen. Daar heb ik niets mee te maken.'

'Ik hoop dat u ervan geleerd hebt dat u in deze heuvels geen onbezonnen tochten moet maken,' riep Heathcliff op weinig toeschietelijke toon vanuit de keukendeur. 'Wat het hier blij-

ven betreft, ik heb geen logeergelegenheid voor bezoekers. Als u wilt blijven moet u een bed delen met Hareton of met Joseph.'

'Ik kan in deze kamer in een stoel slapen,' antwoordde ik.

'Nee, nee! Een vreemde is een vreemde, of hij nu rijk is of arm. Het staat me niet aan iemand vrijelijk in huis te laten rondlopen als ik hem niet in de gaten kan houden,' zei de ongemaniëerde ellendeling.

Bij deze belediging was mijn geduld ten einde. Ik gaf lucht aan mijn afkeer en drong langs hem heen het erf op, waar ik in mijn haast tegen Earnshaw opbotste. Het was zo donker dat ik niet kon zien hoe ik eruit kon komen en terwijl ik zoekend rondliep, gaven ze me nog een voorbeeld van de hoffelijke manier waarop ze met elkaar omgingen. Eerst leek de jongeman mij wel te willen helpen.

'Ik zal met hem meegaan tot het park,' zei hij. 'Je kunt met hem meegaan naar de hel!' schreeuwde zijn meester of wat hij ook van hem was. 'En wie moet er dan voor de paarden zorgen, hè?'

'Een mensenleven is van meer belang dan een paar paarden die eens een avond niet verzorgd worden, er moet iemand met hem meegaan,' mompelde mevrouw Heathcliff vriendelijker dan ik had verwacht.

'Niet op jouw bevel!' antwoordde Hareton vinnig. 'Als je zo veel belang aan hem hecht, kun je beter je mond houden!'

'Dan hoop ik dat zijn geest je zal achtervolgen en ik hoop dat meneer Heathcliff nooit meer een andere huurder zal krijgen tot er van de Grange niets meer over zal zijn dan een ruïne!' antwoordde ze scherp.

'Hoort, hoort, ze vervloekt'um!' mompelde Joseph in wiens richting ik gelopen was.

Hij zat binnen gehoorsafstand de koeien te melken bij het licht van een lantaarn. Zonder plichtplegingen greep ik deze en roepend dat ik hem de volgende dag zou terugsturen, rende ik naar de dichtstbijzijnde zijdeur.

'Boas, boas, hij goat'r mê de lantaern vandeur!' schreeuwde

de oude en zette de achtervolging in. ‘Hei, Gnasher! Hei, hond! Hei Wolf, grijp’um, grijp’um!’

Net toen ik het deurtje opende, vlogen twee harige monsters me naar de keel en brachten me ten val, waarbij het licht uitging. Mijn woede en vernedering stegen ten top toen Heathcliff en Hareton beiden in een bulderend gelach uitbarstten. Gelukkig leken de beesten er meer op uit hun poten te strekken, hun bek open te sperren en met hun staart te zwaaien dan mij levend te verslinden. Maar ze lieten me geen kans overeind te komen en ik was gedwongen te blijven liggen tot het hun boosaardige bazen behaagde mij te verlossen. Zonder hoed en trillend van woede beval ik de ploerten mij eruit te laten, ze zouden het bezuren als ze me één minuut langer vasthielden. De onsamenhangende wraakzuchtige dreigementen die ik eraan toevoegde, waren in hun onpeilbare kwaadaardigheid een King Lear waardig.

Mijn hevige opwinding had een overvloedige neusbloeding tot gevolg en Heathcliff bleef maar lachen en ik bleef maar tiedren. Ik weet niet hoe het zou zijn afgelopen als er niet iemand ter plekke was geweest die wat meer bij zinnen was dan ikzelf en welwillender dan mijn gastheer. Dit was Zillah, de robuuste huishoudster, die ten slotte kwam informeren wat er allemaal aan de hand was. Ze dacht dat een paar van hen mij te lijf waren gegaan en omdat ze niet tegen haar meester durfde in te gaan, richtte ze haar verbale geschut op de jongere schurk.

‘Wel, meneer Earnshaw,’ riep ze uit, ‘k vraag me af wâ we nog allemaal met u zulle beleve! Gaan we mense vermoorde voor ons eige deur? ’k Zie wel dâ dit geen huis voor me is – kiek die arme jonge toch, hij stikt haast! Stil, stil, u moet nie zo tekeer gaan. Kom mee naar binnen, dan zal ik dâ verhelpen. Zo, rustig nu.’

Met deze woorden smeed ze plotseling een kan ijskoud water in mijn nek en trok me de keuken binnen. Meneer Heathcliff volgde ons, na zijn onverwachte vrolijke bui verviel hij al gauw weer in zijn gebruikelijke norsheid.

Ik was buitengewoon misselijk, duizelig en zwak, en was dus

wel gedwongen de nacht onder zijn dak door te brengen. Hij gaf Zillah opdracht mij een glas cognac te geven en liep toen door naar de huiskamer. Zij beklagde me om mijn akelige toestand en voerde zijn opdracht uit, waardoor ik weer een beetje tot mezelf kwam. Toen wees ze me mijn bed.